

Dewastacja czy gospodarka?

W poprzednim wydaniu „Gazety Piskiej” ukazał się list czytelnika o „rabunku drzewostanu” w Puszczy Piskiej. Jako leśnicy uważamy, że powinniśmy się odnieść do stawianych zarzutów. Każdy z nas jest wrażliwy na przyrodę i jej piękno, dlatego nie dziwi fakt, że dla wielu ludzi wycinka drzew kojarzy się z dewastacją. Krajobraz po wycięciu drzew, które wzrastały w danym miejscu, odkąd sięgamy pamięcią, wzbudza w nas uczucie pustki, wyrwy. Gdzie podzieli się uczęszczane od dziesiątek lat leśne ścieżki? Co stało się z ulubionym miejscem grzybobrania, które znajdowało się w wyciętym właśnie lesie? Zmiana krajobrazu boli, szczególnie gdy przyzwyczailiśmy się do tego, w którym wzrastaliśmy od najmłodszych lat.

Warto jednak zadać sobie pytanie: „Czy chcielibyśmy zrezygnować z tak natural-

niego, ekologicznego i co najważniejsze-odnawialnego surowca, jakim jest drewno?”. Chyba nie trzeba długo czekać na odpowiedź, każdy z nas dostrzeże swoiste zalety tego surowca. Drewno otacza nas ze wszystkich stron. To właśnie z niego wykonane są domy, okna, meble, przedmioty gospodarstwa domowego, zabawki. Używany jest do produkcji pa-

pieiru, dostarcza ciepła i energii. Jest to zaledwie kilka z szacowanych ponad 30 tys. zastosowań tego surowca. Wykonywane przez leśników prace nie są powodem, aby martwić się o trwałość lasów Puszczy Piskiej. Każdy zrąb przeznaczony jest do odnowienia*. W Polsce pozyskuje się masę drewna odpowiadającą równowartości 60% rocznego przyrostu, co oznacza, że nie tylko leśnicy nie „rabują” drewna, ale dodatkowo jego zapasy rokrocznie zwiększają się o pozostałe 40%. W innych krajach procent pozyskania jest znacznie większy. W Finlandii pozyskuje się 82%, w Szwecji 93%, do blisko 100% w Szwajcarii, co nawet w takim wymiarze nie zagraża trwałości lasów. W Polsce, dzięki Krajowemu Programowi Zwiększania Lesistości od lat zwiększa się także powierzchniowy udział lasów. W 1945 lesistość Polski wynosiła zaledwie

21%, a obecnie zwiększona została już do blisko 30%. Trudno uwierzyć w powyższe fakty osobie, która ogranicza się do spojrzenia na jeden konkretny fragment lasu, w wąskim horyzoncie czasowym. Należy pamiętać, że cykl życia drzew jest zdecydowanie dłuższy niż roślin rolniczych, a efekty pracy leśników należy oceniać w perspektywie dziesiątek lat.

Głównym zadaniem Lasów Państwowych jest zrównoważona gospodarka leśna, dzięki której las ma spełniać różnorodne funkcje. Wykorzystanie gospodarcze drzewostanów, stwarza finansowe warunki do realizacji pozostałych funkcji – społecznych i ochronnych. Nie jest możliwym, by gospodarować w danym drzewostanie, spełniając jednocześnie wszystkie funkcje; musi nastąpić przestrzenne ich rozdzielanie. Jeśli las cechuje się wysokimi walorami przyrodniczymi – np. jest miejscem występowania rzadkich gatunków zwierząt i roślin, odstępuje się od wycinki drzew i obejmuje go specjalną ochroną, tworząc rezerwaty czy parki narodowe. Zdjęcie dołączone do listu czytelnika przedstawiało las gospodarczy, dzięki któremu możemy zaopatrywać polski rynek w drewno. Las ten osiągnął tzw. wiek rębności (dla sosny wynoszący około 120 lat). Od tego momentu dalszy wzrost drzew wiązać się będzie ze stop-

niową utratą najbardziej pożądaných na rynku drzewnym cech jakościowych i technicznych drewna.

Warto przypomnieć, iż Lasy Państwowe są jednostką samofinansującą się, pokrywającą koszty działalności z własnych przychodów. Działalność Lasów Państwowych, służąca bezpośrednio lokalnym społecznościom jest bardzo szeroka, to m.in. budowa dróg leśnych udostępnionych do ruchu kołowego, tworzenie miejsc postoju, ochrona przeciwpożarowa, edukacja przyrodniczo-leśna czy też ochrona osobliwości przyrody. Część przychodu Lasów Państwowych trafia do tzw. Funduszu Leśnego, który w przypadku nieprzewidzianych wydarzeń gwarantuje szybką pomoc finansową lasom w całej Polsce. Jako przykład można podać pomoc finansową, jaką uzyskało Nadleśnictwo Pisz po huraganie, jaki miał miejsce na terenie Puszczy Piskiej 4 lipca 2002 roku. Pozwoliła ona na szybkie usunięcie szkód, jakie powstały w jego następstwie: podniesienie powalonych drewna, uprzątnięcie i odbudowę zniszczonych dróg.

Leśnik dostrzegając las w trzech wymiarach: przyrodniczym, społecznym i gospodarczym, rozumie potrzebę ich

współistnienia. W swojej codziennej pracy staje przed trudnym zadaniem stałego godzenia wszystkich zadań, które las musi realizować. Uczucie pustki wywołane widokiem świeżo ściętych drzew znika, gdy zwrócimy głowę w stronę znajdującego się nieopodal młodego pokolenia lasu, które powstało niedawno w miejscu poprzedniego zrębu. Nauczmy się z cierpliwością patrzeć dalej i szerzej.

W następnym wydaniu gazety opowiemy więcej o zadaniach, jakie realizują Lasy Państwowe.

* odnowienie lasu - wprowadzenie nowego pokolenia lasu sztucznie lub naturalnie na miejsce dotychczasowych drzewostanów usuniętych w toku użytkowania (cięcia odnowieniowe) lub zniszczonych przez kłęski żywiołowe, np.: pożar, powódź, wiatry.

Nadleśnictwo Pisz

Z kraju i ze świata:

1. Zasoby leśne Polski stale rosną i są dwukrotnie większe niż pół wieku temu. Wynoszą 2,5 mld m³ co czyni je piątymi co do wielkości w Europie.
2. Głównym dostawcą surowca drzewnego na polskim rynku są Lasy Państwowe, pokrywając ponad 90% zapotrzebowania.
3. Las i pochodzące z niego drewno zapewnia w Polsce ok. 370 000 miejsc pracy, czyli niemal co 100 Polak związany jest zawodowo z leśnictwem i przetwórstwem drewna.
4. 9 z 10 mebli produkowanych w Polsce mebli trafia na eksport. Nasz kraj jest 10. na świecie producentem i 4. eksporterem mebli na świecie.

Z regionu:

1. Teren Puszczy Piskiej nieodłącznie związany jest z pozyskaniem surowca drzewnego, które obecnie przyczynia się do rozwoju przemysłu: meblarskiego, papierniczego, tartaczniczego, produkcji surowców energetycznych, spedycji i transportu, a tym samym wzrostu gospodarczego.
2. W dwóch największych zakładach przetwórstwa drzewnego na terenie miasta Pisz zatrudnionych jest ok. 1100 pracowników.
3. W 2016 roku drewno z Nadleśnictwa Pisz kupiło 150 firm, w tym 15 zlokalizowanych na terenie Powiatu Piskiego, na którym zlokalizowanych jest także 11 firm transportujących drewno.

